

19 March 2021

**ሓባራዊ መግለጺ
ምንቅስቃሴን ንልዑላውነት ህዝቢ ኤርትራን ሓንቲ ሃገርን
ምፍታሕ ግጭት አብ ትግራይ**

ኩናት፡ ከም ኩሉ ሰብ-ሰርሖ ሓደጋታት፡ ኪውገድ ዚከኣል ተርእዮ ኢዩ። እቲ አብ ውሽጢ ሓንቲ ሃገር ዚካየድ ፖለቲካዊ ውድድር ንስልጣን ናብ ጐንጻዊ ግጭት ከምርሕ ናይ ግድን ኣይኩነን። ኩናት ውጽኢት ናይ “ፍሽለት ሰብኣዊ ልቦና”ን ዓወት ናይ ህልኽን ኢዩ። ከም ሓፊሻዊ ሕገ፡ ንጐዳያት ፖለቲካዊ ቀርቀሶን ብሰላማዊ አገባብ ምፍታሕ ዚምረጽን፡ ብዓይኒ ክሳራ ሰብኣዊ ህይወት፡ ዕንወት ንብረትን ዚባኽን ዕድላት ልምዓትን ኪምዘን እንከሎ ድማ፡ ኣዝዩ ዚወሓደ ዋጋ ዘኸፍልን ምኽኒ ፍሉጥ ኢዩ። ኩሉ’ቲ ግዝኣተ ሕገ ብምምእዛዝ ዚካየድ ሰላማዊ አገባብ ምስ ዚጽንቀቕ ጥራይ ኢዩ ኩናት ነብስኻ ንምክልኻል ኩነ ሓርነት ንምዕቃብ ወይ ንምጐንጻፍ አብ ዚግበር ቃልሲ ከም ናይ መወዳእታ አማራጺ ዚውሰድ ስጉምቲ መጠን ምኽኒይ ዚኸውን። ብመንጽር’ቲ ታሪኻዊ አመጸጽኡን እዚ መምዘኒ እዝን ኪርእ እንከሎ፡ ነቲ ምውላዕ ኩናት አብ ትግራይ፡ ምስቲ ኩሉ ኣዕናዊ ሳዕቤናቱ፡ እንተላይ እቲ አብ ህዝቢ ትግራይ ዘውርዶ ዘሎ ዘይተኣደነ ስቓይን መከራን፡ ንኸተመኽንዮሉ ኣዝዩ ኣጸጋሚ ኢዩ።

ኩናት ዘስዕቦ ሞትን ዕንወትን ብምቑቕ ብምግንዛብ፡ ምንቅስቃሴን ንልዑላውነት ህዝቢ ኤርትራ (ልህኤ)፡ አብ መጀመርያ ብእዋኑ ንፈደራላዊ መንግስቲ ኢትዮጵያን ክልላዊ መንግስቲ ትግራይን፡ ንረብሓ ህዝቢ ቀዳምነት ብምሃብ ፍልልያቶም ብሰላማዊ አገባብ ንኪፈትሑ ዚጽውዕ መግለጺ ([link](#)) ኣውጺኡ። እቲ መግለጺ ንአህጉራዊ ኮም፡ ዘባዊ ውድባትን ጐረባብቲ ሃገራትን ጽቡቕ ጽልዎታቶም ተጠቂሞም ምቅራጽ ተጻብኦታት አብ ምምጻእ ኪሕግዙን ብመሰረት ግዝኣተ ሕገ ነባሪ ፍታሕ ናይቶም ዘየሰማምዑ ጐዳያት አብ ምርካብ ከበርከቱን ኣማሕጺኑ።

ብተወሳኺ፡ እቲ መግለጺ ልዑላውነት ህዝቢ ኤርትራ እንተላይ ንአህጉራዊ ሽማግሌ ቀይሕ መስቀልን (አሽቀመ) አህጉራዊ ምንቅስቃሴ ቀይሕ መስቀልን ቀይሕ ወርሕን (አምቀመቀወ) ድሕነትን ሰናይ ህላወን ህዝቢ ትግራይ ንምርግጋጽ እቶም ተዋጋእቲ ሓይልታት አህጉራዊ ሕገ ኩናት ከም ዚምእዘዙ ንምግባር ኩሉ ዚከኣል ጻዕሪ ከካይዱ ኣማሕጺኑ። አብ ርእሲኡ፡ እቲ አህጉራዊ ኮም ብሓፊሻ፡ እቲ ላዕለዋይ ኮሚሽን ንስደተኛታት ሕቡራት ሃገራት (ላኮስሕሃ) ድማ ብፍላይ፡ ብመሰረት አህጉራዊ ሕገ ኩናት ውዕል ጀነቫ፡ ድሕነት፡ ግቡእ ስደተኛዊ ቅመናን ሰናይ ህላወን ኤርትራውያን ስደተኛታት አብ ትግራይን ካልኣት ቦታታት ኢትዮጵያን ንምርግጋጽ ሓላፍነት ከም ዘለዎም ኣዘኻኺሩ።

አብ ክብደት መርትዖታት ናይቲ ብዛዕባ’ቲ ቀቕድሚ ምውላዕ ናይ ተጻብኦታት ዚነበረ ኩነታት ብምምርኳስ፡ ምንቅስቃሴን ንልዑላውነት ህዝቢ ኤርትራን ሓንቲ ሃገርን ነቶም ፍልልያት ንምፍታሕ ዘኸእል ሰላማዊ አማራጺ ከም ዚነበረ፡ እቲ አብ ትግራይ ዚተወልዕ ኩናት፡ ምስቲ ኩሉ ዘቤታዊ፡ ዘባውን አህጉራውን ሳዕቤናቱ፡ ኪውገድ ዚከኣል ከም ዚነበረ፡ ብትሪ ይኣምኑ። እቲ ብርኡይ በኹሩ ዚነበረ ነገር ነቶም ካብቲ መስርሕ ናይ ስግግር ስልጣን ዚተላዕሉ ጐዳያት ብግቡእ ንምእላይ ኩነ ምስቲ አብ ኢትዮጵያን ቀጥታዊ ጐደባኣን ምስቲ ለውጢ ተተሓሕዞ ዚመጸ ሓድሽ አሰላልፋ ሓይልታት ንምትዕራቕ ዕቱብ ፖለቲካዊ ድሌት ኢዩ። ከምቲ እቲ መግለጺ ልዑላውነት ህዝቢ ኤርትራ አቕዲሙ ኣጠንቂቑዎ ዚነበረ፡ እቲ ኩናት አብ ኢትዮጵያ ሰላም፡ ጸጥታን ርግኣትን ዘሪጉ፡ መዋቕራዊ ሽግራት ኢትዮጵያ ኣጋዲዱ፡ ኣብቲ ዘባ ጐዳኢ በጨቕታዊ ሳዕቤናት፡ እንተላይ ተሳታፍነት ናይ ኤርትራን ዶባዊ ግጭት ምስ ሱዳንን ኣኸቲሉ።

ብርግጽ፡ ኩናት ንዚኹን ህዝቢ “ባህላዊ ጸወታ” ኣይከኑን። እቲ ነቲ ኩናት ዚወልዕ ኣብ ልዕሊ’ቲ ሰሜናዊ እዚ ሰራዊት ኢትዮጵያ ብስም “ትጽቢታዊ ምክልኻል” ዚተፈጸመ ጽሕፍታዊ ወይ ፋላዊ “መብረቓዊ መጥቃዕቲ” ህዝባዊ ወያነ ሓርነት ትግራይ (ህወሓት) ደርማስ ግጉይ ቅማረ ምንባሩ ብጋህዲ ተራእዩ። እቲ ንዕሰራ ዓመታት ዚቐጸለ ጎብጣ ልዑላዊ መሬት ኤርትራ ነቲ ኩናት ዘጋደደ ካልእ ስትራቴጂያዊ ጌጋ ስርዓት ህወሓት ኢዩ። ገሊኡ ሰብ ክሳብ ክንደይ ንኩናት ከም ዚደፋፍእ፡ ንጃህራን ፈሽራን ከም ዘጸባብቐ ወይ ከም ዚትኹትኹ ብዘየገድስ፤ ኩናት ብቐዳምነትን ብቐንዱን ቦቶም መሳርዕ ወተሃደራት ናይቶም ተዋጋእቲ ሓይልታት ከኣ ኣብ ልዕሊኦም ዚፍጸም፡ ብሕጊ ዚባረኽ ፕሮጀክት ናይ ጃምላዊ ቅትለትን ዘይተኣደነ ዕንወትን ኢዩ። ኣብ ዚኹን ቦታን ግዜን ኣብ ዚካየድሉ ኣጋጣሚ፡ ኩናት ዚተፈላለየ ብዝሒ ወይ ዓቕን ናይቲ ብቃለ-ሽፋናዊ ኣዘርርባ ካልኣዊ ወይ ጎድናዊ ጉድኣት እናተባህለ ዚቐርብ ክሳራ ህይወትን ንብረትን ሰላማዊ ህዝቢ ዘስዕብ ተርእዮ ኢዩ።

ነቶም ብዛዕባ’ቲ ካልኣዊ ዕንወት ዚቐርቡ ጸብጻባት ብዚምልከት፡ ኣብቲ ዋሕዚ ኣከራኸርቲ ጸብጻባት ናይቶም ዘይተረጋገጹ ብህሎታት ናይ ህልቀት፡ ግፍዕታት፡ ጃምላዊ ቅትለታት፡ ጸታዊ ዓመጸት፡ ዝምታታት፡ ወዘተ.፡ ነቲ ሓቂ ካብቲ ፈጠራ ምምማይ ኣዝዩ ኣጸጋሚ ኢዩ። እቶም ከም በዓል “ህልቂት ኣኹሱም” ዚኣመሰሉ ዘይተረጋገጹ ክስታት፡ ከኣ ተባሂሉ ንፍሉይ ዕላማ ዚተፈጥሩን ብመራሕቲ ህወሓት ከኣ ብሰራሕተኛታት ዲጂታል ወያነን ትግራይ ሚድያ ሃውስን ዚተዘርግሉን ኢዮም። ሸሕኳ ብድሕሪ ምዝርግጥም ብናይ ዓይኒ መሰኻኸር ብዚተዋህቡ ሓበሬታታት ግጉይነቶም ዚተረጋገጹ እንተኹን፤ እዞም ከምዚኦም ዚኣመሰሉ ጭብጢ ዘይብሎም ክስታት ቦቶም ብልግሲ ዚምወሉ መሳርዕ ዕሰባት፡ ኣማለድቲ፡ ደገፍትን ተጣበቐትን ናይ ህወሓት ኣብቲ ኣህጉራዊ ልምዳውን ማሕበራውን ሚድያ ብቐጸሊ ይራብሉ፡ ይከሙሓሉን ይዝርግሉን ኣለዉ። ብኣንጻሩ፡ እቶም ዚእመኑ ጸብጻባት ናይቶም ብሓይልታት ትግራይ ኣብ ልዕሊ ኤርትራውያን ስደተኛታት ተፈጻሚም ዚበሃሉ ግፍዕታት ይጉሰዩን ይስተሩን ኣለዉ። እዚ ድማ፡ ሓቕነት ናይቲ ተፈጻሚ ዚበሃል ግፍዕታት ንምጽራይ ይኹን ዘእምን ምምማይ መንነት ናይቶም ነቲ ግፍዒ ፈጻሚም ዚበሃሉ ተኸሰሰቲ፡ ማለት ኣየናይ ሓይሊ ካብቶም ኣብ ግጭት ትግራይ ተዋፊሮም ዘለዉ ብዙሓት ተዋሳእቲ ከም ዚፈጸምም ንምጽራይ ግቡእ ጸዕሪ ከይተገብረ ዚካየድ፡ ብስርዓት ዚተወደበ ፕሮፓጋንዳዊ ዘመተ ኢዩ።

እቲ ሸግር ናይ ሓቕነት ምርግጋጽ ብቲ ዚጸንሐ ምቅራጽ ናይ መራኸቢታት፡ ስእነት ናይ ዘተኣማምን ምንጭታት ሓበሬታ ከኣ ብዝሒ ናይቶም ኣብቲ ኣብ ትግራይ ዚካየድ ዘሎ ዘሕዝን ግጭት ዚሳተፉ ዘለዉ ተዋሳእቲ ኣጸቢቐ ዚጋደድ ኢዩ። እቶም ኣብ ትግራይ ተዋፊሮም ዘለዉ ዚተፈላለዩ ተዋጋእቲ ሰራዊታት ነዞም ዚስዕቡ የጠቓልሉ፡- ሃገራዊ ሓይሊ ምክልኻል ኢትዮጵያ (ሃሓምኤ)፤ ናይ ኣምሓራ ፍሉይ ሓይሊ፡ ሚሊሻን ዘይምዱብ ሓይልታትን (ፋኖ)፤ ምስ ደገፍ ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ (ሓምኤ)፡ ዋላኳ ክልቲኣን መንግስታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ተሳትፎኡ ብወግዒ ዚኸሓድኡ እንተኹን፤ ብሓደ ወገን፤ ናይ ትግራይ ፍሉይ ሓይሊ፡ ሚሊሻን ዘይምዱብ ሓይልታትን (ሳብሪ) ድማ፡ ብቲ ካልእ። እቶም ኣስታት 10,000-13,000 ዚኹኑ ህወሓት ነተን ከተማታት ኣብ ዚገደፈትሉ ካብ ኣብያተ ማእሰርቲ ተለቂቐም ዚበሃሉ ዕጡቓት ገበነኛታት ድማ ተወሳኺ ምድብ ናይ ተዋሳእቲ ኢዮም።

እቲ ኣብ ትግራይ ዚካየድ ዘሎ ኩናት ብቐዳምነት ንኢትዮጵያን ንህዝቢ ኢትዮጵያን ዚምልከት ውሽጣዊ ጉዳይ ናይ ኢትዮጵያ ኢዩ። ከይኑ ግን፡ ምስቲ ክወንነት ናይቲ እቲ ውግእ ኣብ ውሽጢ’ቲ ዚተጎብጠ ግዝኣት ኤርትራ፡ ኣብ ከባቢታት ባድመን ዛላምበሳን፡ ምጅማሩ፡ ምምላስ ናይቶም ክሳብ ሸው ተጎብጦም ዚጸንሑ፡ ሰሜን ካብቲ ቦቶም መግዛእታዊ ውዕላት ናይ 1900፡ 1902ን 1908ን ዚተደረተ መግዛእታዊ ዶብ ዚርከቡ ግዝኣታት ኤርትራ ምምላስ፡ ንተሳትፎ ኤርትራ ኣብቲ ኩናት ዚደረኸ ኣገዳሲ ስትራቴጂያዊ ረጅሒ ነይሩ። ምስ ምሕራር ናይቶም ዚተጎብጡ ግዝኣታታ፡ ምምላስ ልዑላውነታ ኣብ ልዕሊ እዞም ግዝኣታት እዚኦቶም ከኣ ምልባስ ወግዓውነት ናይቲ ኣህጉራዊ ዶብ ምስ ኢትዮጵያ፤ ኤርትራ ሰራዊታ ኪትሰሕብ፡ ኣህጉራዊ ዶብ ከተውሕስ፡ ካብቲ ውሽጣዊ ግጭት ናይ ኢትዮጵያ ኪትገላገል

ይግባእ። እቲ ቀንዲ ግብእ ሓላፍነት ናይ ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ (ሓምኤ) ድሕነትን ሰናይ ህላውን ናይ ህዝቢ ኤርትራ ምውሓስን ልዑላውነትን ግዝኡታዊ ምሉእነትን ናይ ሃገረ ኤርትራ ምክልኻልን ኢዩ።

ከምኡ ከንዲ ዚኹ፡ ልዑላውነት ህዝቢ ኤርትራን ሓንቲ ሃገርን፡ ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ (ሓምኤ) ካብ ኢትዮጵያ ኪሰሉ፡ ኣብ ንውሓት ደባት ኤርትራ ኣብ ዕማም ርእሰ-ምክልኻል ኪዋፈር፣ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያት ኢትዮጵያ ካብ ምስታፍ ኪቐጠብ ብትሪ የማሕጽኑ። ንሕና ኤርትራውያን ኣብቲ ኣብ ሃገርና ለውጥን ደሞክራሲያዊ ስግግርን ብምምጻእ ፖለቲካዊ ምዕባለን ቅጥባዊ ልምዓትን ሕብረተሰብና ንምድንፋዕ ዚሕልን ጸዕሪ ከነድህብ ይግባእ። ካብ ሓልዮታት ናይ ዘባዊ ሰላም፡ ጸጥታን ርግኣትን ወጻኢ፡ ኤርትራ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያት ኢትዮጵያ ኣብ ምትእትታው ዚኹን ተወሳኺ ፍሉይ ሃገራዊ ረብሓ የብላን።

ምስዚ ማዕረ ኣገዳስነት ዘለዎ ድማ፡ ኤርትራ ኣብ ሰልጢ ውሽጣዊ ግጭት ኢትዮጵያ ካብ ምሽማም ኪትእደብ ይግባእ። ኣብቲ ኣብ መንጎ ተወዳደርቲ ጃንዳታት ናይቲ ኣብ ኢትዮጵያ ኣብ ስልጣን ዚነበረ ገዛኢ ልፍንቲ፡ ከም መቐጸልታ ናይ መሪር ዘቤታዊ ቍቕቕስ ንስልጣን ዚካየድ ኩናት ንሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ ምስታፍን ነቲ ውሑድ ጸጋታት ኤርትራ ምብኻንን ግጉይ፡ ጦብሎቛውን ዘሕዝንን ተግባር ኢዩ። ብተወሳኺ፡ ኣብ ታኼላ ናይቲ ኣብ መንጎ ኢትዮጵያውያን ዚካየድ ዚተናውሐ ግጭት ምሽካል ንሃገራዊ ረብሓ ኤርትራ ዘገልግል ይኹን ነታ ንእሽቶይን ዚደኸየትን ኤርትራ ዘዋጽእ ኣይኮነን። ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ፡ ኣብ ከንዲ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያት ኢትዮጵያ ምትእትታው፡ ኣቐልቦኦም ነቲ ንሃገርና ዘዕኑን ንህዝብና ዚጭቀንን ዘሎ መላኺ ስርዓት ናብ ምእላይ ከተኸር ይግባእ።

እቲ ኣብ ትግራይ ዚካየድ ዘሎ ኩናት ነቲ ድሮ ብታሪካዊ ቅርሕንታት ተበኪሎ፡ ኣብ ውሽጣዊ ቁየቛ ተዋሒጦ፡ ብቐጻሊ ምፍንጫል ተዳኺሙ ዚጸንሐ ኤርትራዊ ዳያስፖራዊ ተቐምጢ ፖለቲካ ብዝያዳ መቐጻሎን ኣተፋኒኑን ኣሎ። ኣብ ከንዲ ነቲ ዓመጸኛ ስርዓት ኣብ ምቕዋም ኮነ ለውጥን ደሞክራሲያዊ ስግግርን ንምድራኽ ነቲ ዘቤታዊ ተቐውሞ ዚተወሃሃደ ደገፍ ኣብ ምሃብ ዚጣራነፍ፡ ኤርትራዊ ዳያስፖራዊ ፖለቲካ፡ ብዘይካ እቶም ጽኑዓት ተጣበቐቲ ረብሓ ህዝብን ሃገረ ኤርትራን፡ ናብ ነንሓድሕዱ ዚወቓቐስ ሻራ-ህወሓት፡ ሻራ-አቢይ ወይ ሻራ-ኢሳያስ ጃንዳታት ተበታቲኑ ይርከብ። ከምኡ ከንዲ ዚኹን ድማ፡ ንገዛእ ርእሱ ብዝያዳ ዘደድምዕን ምስቲ ልዑላውነት ናብ ህዝቢ ዘምልስ ቅዋማዊ መንግስቲ ናይ ምትካል ሃረርታ ህዝቢ ኤርትራ ዘይተኣሳሰርን ገይሩ። ኤርትራውያን ዘይሻራዊ መርገጺ ብምርዓም ንረብሓታት ህዝብን ሃገረ ኤርትራን ብቐዳምነት ዚሰርዕ ምዙን ኣተሓሕዞ ኪኸተሉ እዋኑ ሎሚ ኢዩ።

ጎንጻዊ ግጭት ኣብ ሓያሎ ክፋላት ዘባ ትግራይ ናይ ኢትዮጵያ ንሓሙሻይ ወርሒ ይቐጽል ኣሎ። ዋላኳ ቀዳማይ ሚኒስተር አቢይ ኣሕመድ ኣቐዲሙ እቲ “ስርሒት ምኽባር ሕጊ” ብዓወት ከም ዚተዛዘመ ዚኣወጀ እንተኹ፡ ጸብጻባት ፈቐድኡ ሓሓሊፎም ዚካየዱ ውግኣት ከም ዘለዉ የመልከቱ። እቲ ምንዋሕ ናይቲ ግጭት፡ እቲ ግጭት ዘሰዓቦ ምምዘባል ናይ ህዝቢ፡ ጸብጻባት ናይ ዚኸሰት ዘሎ ሰብኣዊ ቅልውላው፡ ዘይተረጋገጸ ብህሎታት ናይ ግፍዕታትን ግህሰታት ሰብኣዊ መሰላትን እናዓበየ ዚኸይድ ሻቕሎት ኣለዓዲሎም ሰፊሕ ኣህጉራዊ ቁላሕታ ስሒቦም ኣለዉ።

ኣብ ከምዚ ዚእመሰለ ኮነታት፡ ልዑላውነት ህዝቢ ኤርትራን ሓንቲ ሃገርን ብሓባር ነዚ ዚስዕብ ጸውዒት የቐርቡ፡-

1. ምስሓብ ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ (ሓምኤ) ካብ ኢትዮጵያ ናብቲ ኣህጉራዊ ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን።
2. ምኽላል ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ብመሰረት እቶም መግዛእታዊ ውዕላት ናይ 1900፡ 1902ን 1908ን ብሓገዝ ካርቶግራፈር ሕቡራት ሃገራትን ከም መሰረት ናይ ነገሪ ሰላምን ሰላኒ ኣብ ሕጊ ዚምርኩስ ምትሕግግዛዊ ዝምድናታት ኣብ መንጎ ክልቲኦን ሃገራት።

3. ነቲ ዘይተረጋገጸ ብህሎታት ናይ ግፍዕታት፡ ግህሰታትን ጥሕሰታትን ሰብአዊ መሰላት ኣብ ትግራይ ዚምርምርን ነቶም ፈጻሞቲ ናይቶም ከምኣም ዚአመሰሉ ገበናት ኮነ ነቶም ዘርጋሕቲ ናይ ሓሶት ክስታት ብሕጊ ንምቕጻዕ ዘቐርብን ናጻ መርማሪ ኮሚሽን ምቕጻዕ።
4. እቲ ናጻ መርማሪ ኮሚሽን ነቶም ብህሎታት ናይ ግፍዕታት፡ ግህሰታትን ጥሕሰታትን ሰብአዊ መሰላት ኤርትራውያን ስደተኛታት ኣብ ትግራይ ኪምርምር፤ ላዕለዎይ ኮሚሽን ስደተኛታት ሕቡራት ሃገራት ድማ፡ ብመሰረት ውዕል ጀነቫ፡ ምክልኻልን ድሕነትን ኤርትራውያን ስደተኛታት ክረጋግጽ።
5. ነቲ ውጹዕ ህዝቢ ትግራይን ነቶም ኣብቲ መጻወድ ናይቲ ግጭት ተቐርቂሮም ዘለዉ ኤርትራውያን ስደተኛታትን ህጹጽ ሰብአዊ ረድኤት ብቕልጡፍ ኪቐርቡ።
6. ግብራውነት ምፍታሕ ናይቲ ግጭት፡ ምርግጋእ ናይቲ ክነታት ኮነ ምህናጽ ሓባራዊ ስምምዕ ኣብ ሓደ ብሕቱው ዋንነትን ኣጠቓቕማን ዕጡቕ ሓይልታት ናብቲ ሃገራዊ መንግስቲ ዚመልስ ሰራሪ ፈደራላዊ መዋቕር ዚሓዘ መጻኢ ናይ ኢትዮጵያ ንምድህሳስ፡ ብስምምዕ ናይ መንግስቲ ኢትዮጵያ፡ ፍሉይ ልኡኽ ዋና ጸሓፊ ሕቡራት ሃገራትን ፕረዚደንት ኣፍሪቃዊ ኮሚሽንን ኪምዘዝ።
7. ምፍታሕ ዶባዊ ግጭት ክልቲኣን ሃገራት ብመሰረት እቲ ናይ 1902 ስሉሳዊ ውዕል ኣብ መንጎ ኢትዮጵያ፡ ዓባይ ብሪታንያን (ሱዳን) ኢጣልያን (ኤርትራ)፡ ኣፍሪቃዊ መትከልን ግብርን ኮነ ተፈጻሚ ኣህጉራዊ ሕጊ ንምስላጥ፡ ብስምምዕ ናይ መንግስታት ኢትዮጵያን ሱዳንን፡ ፍሉይ ልኡኽ ፕረዚደንት ኣፍሪቃዊ ኮሚሽን፡ ኪምዘዝ።